

VZTAH TEORIE A PRAXE V SOUČASNÉM VYSOKÉM ŠKOLSTVÍ

Jiří Vacek, Jarmila Ircingová, Miroslava Ťavodová

ÚVOD

Tlak podniků na praktické dovednosti absolventů vysokých škol v posledních letech neustále roste. Uvedme několik citátů:

„Někteří absolventi a jejich zaměstnavatelé říkají, že by se mohlo udělat více pro rozvoj obecnějších dovedností a přístupů, mezi které patří týmová práce, komunikace, vedení, kritické myšlení a řešení problémů, které jsou souhrnně známy jako dovednosti pro zaměstnatelnost.

Vzhledem k proměnlivosti trhu práce není možné přesně vyjádřit požadavky na kvalifikaci, z tohoto důvodu vzrůstá význam tzv. klíčových kompetencí, které požadavky na obsah kvalifikaci zobecňují. Mezi ty nejdůležitější patří komunikativnost, znalost cizích jazyků, schopnost učit se, pracovat v týmu, analyzovat a řešit problémy, v mnohých profesích zvládnout základní numerické a statistické techniky a informační technologie. Rozvoj měkkých dovedností (soft skills) v podniku může být velkým problémem. Zatímco u technických dovedností se člověk na potřebnou úroveň dostane zhruba po šesti měsících praxe, u měkkých dovedností je to značně individuální a může to trvat mnohem déle.“ (Připravenost absolventů požadavkům zaměstnavatelů často nevyhovuje, 2014).

„Pracovní zkušenost patří mezi nejdůležitější kritéria, podle kterých firmy mladé lidi hodnotí. 83 procent zaměstnavatelů jednoznačně upřednostňuje absolventy, kteří již mají relevantní oborovou praxi dostatečné délky, potvrzuje analytik společnosti Jobs.cz Tomáš Ervín Dombrovský, podle kterého se přístup mladých lidí v posledních letech viditelně změnil.“ (Vysoká škola nestačí, 2014).

Výchova studentů, kteří najdou uplatnění mimo vystudovaný obor, nevyužijí plně své kvalifikace, nebo dokonce v horším případě jsou dlouhodobě nezaměstnaní, není efektivní a

neuspokojuje ani absolventy, ani jejich zaměstnavatele. Zaměstnavatelé, studenti, absolventi a představitelé univerzit se shodují v tom, že odpovídající kompetence se mohou nejlépe rozvíjet ve spolupráci univerzit s praxí, rozvíjení sítí, které mohou rozšířit možnosti praxí studentů ve firmách a účast odborníků z praxe přímo ve vyučování.

Panelová diskuse na téma: „Vztah teorie a praxe v současném vysokém školství“ byla součástí konference Trendy v podnikání 2014. Diskuse se zúčastnilo 20 odborníků z akademického prostředí i praxe; diskusi moderoval doc. Ing. Jiří Vacek, Ph.D. z Fakulty ekonomické ZČU. V tomto příspěvku bychom rádi shrnuli názory účastníků diskuse a na příkladech několika případových studií ilustrovali různé přístupy k propojení vzdělání a praxe.

1 PANELOVÁ DISKUSE JAKO NÁSTROJ VÝZKUMU

Palán definuje panelovou diskusi jako “diskusi mezi několika odborníky (lektory), kteří před auditoriem řeší dané odborné téma a postupně sdělují své názory. K diskusi odborníků se následně připojují posluchači svými dotazy a stanovisky. Metoda bývá využívána i pro skupinové řešení problému” (Palán, 2002) a v tomto směru má mnoho společných rysů s brainstormingem, synektikou, delfskou metodou a metodou focus group.

Panelová diskuse je tedy jednou z metod kvalitativního výzkumu, která je vhodná pro výměnu názorů na témata, která je vhodné prodiskutovat na širším fóru než je focus group pracující s menším počtem účastníků. Účastníky panelové diskuse obvykle jsou:

- Panelisté – experti v dané oblasti, kteří na začátku diskuse ze svého pohledu představí svoje názory na diskutované téma.

- Účastníci – studenti, účastníci konference nebo workshopu apod., kteří reagují na názory panelistů, kladou otázky.
- Moderátor - zahajuje diskusi, klade otázky a v závěru ve spolupráci s panelisty syntetizuje a sumarizuje klíčové body diskuse.

Postupy užívané pro přípravu, průběh a závěry panelových diskusí jsou uvedeny v četných zdrojích, jako příklad uveďme Arnold (2013), (Homerová, 2009), (Kirsner, 2013), (Doumont, 2010)

O rozšíření panelových diskusí svědčí množství odkazů v Google – na klíčová slova “panelová diskuse” se najde k datu přípravy tohoto příspěvku cca 111000 odkazů; na klíčová slova “panel discussion” 44 300 000 odkazů.

Příklady záznamů a výsledků panelových diskusí na různá témata jsou např. (Solow et al., 1982), (Kempthorne et al., 1991),

Rozvoj informačních a komunikačních technologií umožňuje sdílení záznamů z panelových diskusí, viz např. záznam panelové diskuse mezi učiteli a absolventy na téma kultury inovací a podnikatelství na třech kampusech University of Texas (Innovation and Entrepreneurship Panel, 2014).

K tématu blízkému tématu tohoto příspěvku proběhla panelová diskuse na konferenci University-Industry Interaction Conference v Berlíně v červnu 2015 (Eckert, Meier, Christiaans, 2015).

2 PRŮBĚH A ZÁVĚRY PANELOVÉ DISKUSE

Panelová diskuse se stala standardní částí programu konferencí Trendy v podnikání, organizované Fakultou ekonomickou Západočeské univerzity v Plzni. Tématem roku 2014 se stal vztah teorie a praxe v současném vysokém školství. Důležitost tohoto tématu je zdůrazněna v řadě strategických dokumentů EU a výzkumných zpráv – viz např. Entrepreneurship 2020 Action Plan (2012), Entrepreneurship in higher education, especially in non-business studies (2008), Higher Education's Role in Entrepreneurship

and Economic Development (2008), Implementing the Community Lisbon Programme: Fostering Entrepreneurial Mindsets through Education and Learning (2006), Innovation and Entrepreneurship Panel, The Oslo Agenda for Entrepreneurship Education in Europe (2006), Youth Entrepreneurship (2015), 30 best case studies of good practice in the area of UBC within Europe (Todd Davey et al., 2011).

V úvodu zástupci některých škol představili konkrétní projekty propojení výuky s praxí.

- Vysoká škola báňská – Technická univerzita v Ostravě nabízí studentům oborové a odborné praxe.
- Fakulta managementu VŠE v Jindřichově Hradci seznámila účastníky s odbornými praxemi svých studentů v rozsahu 240 hodin. Důraz je kladen na výběrová řízení na pozice praktikantů, které mj. dávají studentům možnost blíže nahlédnout do praxe výběrových řízení, se kterými se setkají při nástupu do zaměstnání.
- FEK ZČU informovala o projektu UNIPRANET, který kromě zajištění praxí pro studenty ve firmách, při kterých zpracovávali své bakalářské a diplomové práce, zahrnoval i tři zimní školy zaměřené na různé aspekty podnikatelství.

Po tomto „zahřívacím“ kole se diskuse zaměřila na obecnější problémy propojení teorie a praxe. Ukázalo se, že by bylo třeba upřesnit, o jakém typu praxe mluvíme: patří mezi ně pomocné práce, exkurze, stínování, plnění specifických úkolů? Závěrem bylo, že každý typ praxe může studentům přinést užitečné zkušenosti, zástupci VŠE uvedli vhodné příklady pro všechny typy praxí. Každý typ praxe pomůže absolventům rozetnout začarovaný kruh při hledání zaměstnání. Zaměstnavatelé často kladou důraz na praktické zkušenosti studentů, a pokud je nezískali již během studia, je pro ně obtížné najít takové místo, na kterém by je mohli získat.

Jedním z problémů je to, že praxe a s nimi propojené aktivity musí probíhat v malých skupinách. V současném modelu financování VŠ však je práce v malých skupinách obecně

výrazně znevýhodněna – je nákladná a studentokredity, od kterých se odvíjí financování, přibývají na rozdíl od masových předmětů velice pomalu. Nejde o specifický český problém, podobnému čelí např. britské univerzity a omezují sandwichové studium, jehož součástí byla déledobá praxe. Odpovídající způsob výuky vyžaduje daleko užší propojení učitelů a studentů, což se opět dostává do konfliktu s požadavky dnes kladenými na akademické pracovníky (uč, zkoumej a publikuj, přičemž rostoucí důraz se klade na poslední dvě složky této triády). Při rostoucím počtu studentů a neexistenci nebo nefunkčnosti studentských organizací se oslabují i vazby mezi studenty a neformální týmová práce. Tento efekt je dále posílen tím, že studenti dnes mohou využívat ubytovací stipendia k úhradě nákladů na bydlení v soukromí místo dřívějšího systému, kdy většina studentů bydlela na kolejích, kde mohli společně řešit problémy, se kterými se ve studiu setkali.

Rozvolnily se i vazby student – učitel: pokud je na předmět zapsáno několik stovek studentů, což je zvláště v bakalářském studiu běžné, není soustavný kontakt časově zvládnutelný. A při práci v menších skupinách na cvičeních často narážíme na pasivitu studentů: naši studenti nejsou z předchozího studia připraveni na otevřenou diskusi, kritické myšlení, formulaci a obhajobu vlastních názorů. Výzva k diskusi často končí tím, že běžný šum v učebně konečně utichne a o přestávce se učitel dozví „my jsme ze střední školy zvyklí, že nás paní učitelka vyvolává“.

Na druhé straně moderní technologie mohou podpořit spolupráci mezi studenty. Je možné poměrně snadno získat případové studie založené na řešení problémů z praxe. Zlepšila se i mediální prezentace podnikání, některé deníky a časopisy uveřejňují příklady dobré praxe, viz např. seriál Ekonomu „Příběhy úspěchu“, přílohy tohoto časopisu, přílohy časopisu Respekt zaměřené na nové technologie apod. Zdá se však, že nejen studenti, ale ani učitelé tyto zdroje příliš nevyužívají.

Velice užitečná je účast odborníků z praxe přímo ve výuce (pozvané přednášky, prezentace, workshopy apod.). Zde máme ještě značné rezervy – poměrně málo využíváme svých úspěšných absolventů. Tam, kde je to účelné, je možné výuku zatraktivnit případovými studii, multimediálními prvky apod. Zkušenost např. ZČU ukazuje, že účast odborníků z praxe je studenty vesměs kladně hodnocena (a je jistě přínosná i pro samotné vyučující). Zatím na okraji zájmu zůstávají praxe samotných vyučujících, kteří jsou často uzavřeni v akademickém prostředí a chybí jim bezprostřední kontakt s praxí.

Účastníci diskuse upozornili na důležitost prostupnosti celého vzdělávacího systému. Začínat s výchovou ke kreativitě, podnikatelství (ve smyslu „entrepreneurship“, nikoli tradiční „business“) apod. na VŠ už je často pozdě, zájem je třeba povzbuzovat už od dětství. Existují příklady progresivních škol všech stupňů – od mateřských až po střední – které vedou děti a studenty k posilování kreativity, samostatného kritického myšlení apod., ale zatím jde spíše o „ostrůvky pozitivní deviace“. Účastníci diskuse se shodli na tom, že znalosti studentů SŠ přicházejících na VŠ jsou často nedostatečné (jazyky, matematika, ale i základy společenských věd). Zmasovění studia, vyvolané podle našeho názoru především snahou „dohnat a předejít“ podíl VŠ vzdělaných v populaci, přirozeně vedlo ke snížení kvality studentů a tomu se musely přizpůsobit i požadavky a nároky pedagogů.

Při aplikaci Boloňské deklarace a přistoupení na dvoustupňový typ studia na VŠ byl leckdy zvolen unáhlený a formalistický přístup: příliš se nezměnila struktura předmětů vyučovaných v prvních třech ročnících, které v dřívějším jednostupňovém studiu obsahovaly poměrně dost teoreticky zaměřených předmětů jako přípravu na následující dva závěrečné roky studia. Dnešní bakaláři proto často nejsou připraveni na požadavky, které na ně bude klást praxe, a i z tohoto důvodu se nadměrná většina (ve srovnání se světem) považuje za „nedodělané“ a chtějí pokračovat ve studiu na navazujících magisterských programech. A zde často narážejí na nedostatečnou

teoretickou přípravu (některé teoretické předměty byly přece jen v bakalářských studijních programech redukovány). Další důvod pro přehnaný tlak na navazující studium pak vychází z praxe, která často bakalářské studium nepokládá za plnohodnotné a dává přednost magistrům a inženýrům i tam, kde to podle názorů některých účastníků diskuse není potřebné a účelné. To, že bakalářské vzdělání je ve světě považováno za plnohodnotné pro profesní život, dokládá např. analýza databází požadavků na vzdělání provedená v USA (Radley, 2014).

Je třeba vzít na vědomí i to, že v anglosaských zemích, odkud se přebíral model dvoustupňového studia, často magisterské studium nenavazuje přímo na bakalářské: bakaláři nastupují do praxe a teprve po získání počátečních zkušeností a s lepším vědomím o tom, co od svého vzdělávání potřebují, se pak vrací k dalšímu vzdělávání – ať už magisterskému nebo celoživotnímu. To, že získaná praxe a vědomí toho, co pro svůj další profesní život potřebuje, má na přístup ke studiu pozitivní vliv, potvrzují i zkušenosti účastníků diskuse se studenty kombinovaného studia, kteří již mají nějakou praxi za sebou.

Zajímavé informace přináší studie vycházející z analýzy poptávky firem na místa projektových manažerů v leteckém a kosmickém průmyslu, zdravotnictví a IT (Radley, 2014): vyplývá z ní, že v USA mají firmy zájem především o absolventy bakalářského studia, přičemž zhruba u třetiny poptávek může relevantní praxe nahradit i bakalářské vzdělávání. Pouze v 0,7 % případů je požadováno vyšší vzdělání, v 17 % případů jsou upřednostňováni absolventi magisterského studia před bakaláři. Je vidět, že na rozdíl od ČR je bakalářské vzdělání považováno za plnohodnotné pro praxi.

3 PŘÍPADOVÉ STUDIE

V této kapitole bychom čtenáře rádi seznámili se dvěma případovými studii, které byly v rámci panelové diskuse prezentovány.

3.1 Fakulta ekonomická ZČU – UNIPRANET, podnikatelské vzdělávání

Na FEK ZČU je součástí zpracování bakalářských i diplomových prací povinná 14denní praxe ve firmě, ve spolupráci se kterou je práce zpracována. S podporou Operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ (OP VK) v letech 2011 – 2014 proběhl projekt UNIPRANET, který pomohl výrazně rozšířit spolupráci mezi univerzitou a praxí. Podpora projektu z OP VK umožnila kompenzaci těch pracovníků firem, kteří studenty při praxích vedli, což pomohlo získat pro spolupráci více firem.

V rámci tohoto projektu vznikla databáze 100 podniků, které nabídly praxi pro 332 studentů, nabídky využilo 149 studentů, mnozí z nich při praxích získávali podklady pro semestrální, bakalářské a diplomové práce. Odborníci z praxe připravili 54 lekcí a přednášek na zúčastněných univerzitách. Projekt podpořil i mezinárodní praxe, workshopy a další výměnné pobyty.

Unikátní inovativní komponentou projektu byly tři zimní školy, orientované na následující témata:

- 2012: Zahájení podnikání z různých úhlů pohledu (Polívka M., 2014),
- 2013: Start-up & Inovace (Špicar R., 2014),
- 2014: Tvář firmy jako konkurenční výhoda (Zahradníčková L., 2014).

Podrobněji je projekt UNIPRANET popsán v případové studii (Ircingová, Vacek, 2015) prezentované na konferenci University-Industry Interaction, která se konala v Berlíně v červnu 2015.

Další iniciativou, zaměřenou na přípravu studentů na vlastní podnikání a budování „podnikatelského ducha“ jsou v současné době probíhající projekty podpořené Visegrádským fondem:

31410020 - Innovative entrepreneurship education - necessary precondition for future prosperity of V4 region

21410134 - V4 Scientific Centers for the Enhancement of Financial Literacy and Entrepreneurship Education

V rámci projektu Innovative entrepreneurship education byla zpracována úvodní rešerše vycházející z materiálů EU, OECD a ILO (Implementing the Community Lisbon Programme, 2006), (The Oslo Agenda for Entrepreneurship Education in Europe, 2006), (Entrepreneurship 2020 Action Plan, 2012) (Entrepreneurship in higher education, especially in non-business studies, 2008), (Higher Education's Role in Entrepreneurship and Economic Development, 2008), (Youth Entrepreneurship, 2015), a dalších dokumentů, které se touto problematikou rozsáhle zabývají. Tato studie je zatím interním pracovním materiálem a bude východiskem pro návrh doporučených strategií, postupů a metodik.

3.2 Fakulta environmentální a výrobní techniky (FEVT) Technické univerzity ve Zvolene

Věříme, že pro českého čtenáře je slovenština srozumitelným jazykem a pro zachování autenticity tedy tuto část příspěvku ponecháváme v jazyku, v němž byla zpracována.

Jednou z možností spolupráce mezi VŠ a praxí je účast odborníků z praxe přímo na vyučování - či už na přednáškách a cvičeniích technických predmetov počas semestra alebo formou workshopov a prezentácií. Tieto okrem prezentovania v teoretickej rovine obsahujú aj praktické ukážky rôznych technológií či modelových situácií, ktoré sa v praxi vyskytujú. Ďalšou možnosťou, ako študenta „vtiahnuť“ do praxe, je zaradenie hlavných, prevádzkových cvičení do výučby. Z každého predmetu, pokiaľ je to len trocha možné, idú študenti do firiem a závodov, kde majú možnosť vidieť a oboznámiť sa s technológiami, výrobnými i nevýrobnými procesmi tak, ako skutočne v praxi existujú. A veľmi dôležitá je aj spätná väzba od úspešných absolventov fakulty, ktorí našli uplatnenie a zastávajú dôležité posty. Práve touto formou sa snažíme prepojiť školu a prax. Keďže v koncepcii vzdelávania na fakulte nemáme zahrnuté

povinné praxe počas štúdia, snažíme sa aspoň takouto formou zaplniť toto „prázdne miesto“.

Veľmi dobré ohlasy má už viacročná akcia firmy, pôsobiacej v oblasti zvarovania. Počas dvoch dní v zimnom aj letnom semestri poskytuje prezentácie nových trendov vo zvarovaní a zároveň aj praktické ukážky z oblasti konvenčných a aj nekonvenčných spôsobov zvarovania. Študenti si majú možnosť vyskúšať virtuálne zvarovanie na trenažéry, kde niektorí po prvý raz „zvarujú“. Následne zvarujú prakticky, rôznymi spôsobmi, od klasických až po napr. zvarovanie mikroplazmou. Vzbudí to u nich väčší záujem ako len učenie sa v teoretickej rovine.

Absolvovanie prevádzkových cvičení je povinné a u študentov sa tešia veľkej obľube. Oceňujú, že môžu na vlastné oči vidieť procesy vo výrobných podnikoch, kontrolu v laboratóriách, aplikáciu legislatívy v oblasti zabezpečovania kvality, životného a pracovného prostredia, či bezpečnosti práce a podobne. Aj vyučujúci, ktorí študentov sprevádzajú majú z prevádzkových cvičení prospech. V praxi ide vývoj dopredu veľmi rýchlo a práve tam majú možnosť dozvedieť sa o novinkách, zavedených v podnikoch a organizáciách. V bakalárskom stupni sú tieto cvičenia dosť hromadné, keďže ich väčšinou absolvuje celý ročník, všetky odbory. Je tam potom menší priestor pre užší kontakt s odbornými pracovníkmi, ktorí v prípade záujmu môžu odpovedať na otázky študentov. Ale v inžinierskom stupni, kde je v skupinách po odboroch študentov menej, je efektívnosť cvičení pomerne vysoká. Osobný kontakt so zamestnancami im dáva možnosť pýtať sa na veci, ktoré ich konkrétne zaujímajú. Takto, na základe absolvovania prevádzkových cvičení, sa študentom podarilo po skončení štúdia vo firmách zamestnať. Reálny kontakt s praxou v nich prebudil záujem a podnietil chuť zamestnať sa v strojárskych oblastiach. Pre pedagóga je veľkým zadosťučinením, keď mu absolvent po čase napíše alebo ho osobne navštívi a oznámi mu, že na základe prevádzkového cvičenia alebo workshopu na fakulte sa mu podarilo získať dobré pracovné miesto.

FEVT je pomerne mladá, malá fakulta, najmenšia zo všetkých štyroch fakúlt Technickej univerzity. Ale dopyt po jej absolventoch je obrovský. V banskobystričskom kraji sme jediná technická fakulta. A strojárskych podnikov, veľkých, stredných aj malých je v našom regióne mnoho. Sami sa zaujímajú o končiacich študentov, hlavne

v druhom stupni štúdia. Oslovujú fakultu a vyberajú si nádejných budúcich zamestnancov. Ponúkajú zaujímavé témy bakalárskych a diplomových prác. Ich riešenia neraz pomohli vyriešiť problém vo forme a študentovi zabezpečili po úspešnom absolvovaní štúdia pracovné miesto.

ZÁVĚR

Z výše uvedeného shrnutí diskuse z konference Trendy v podnikání 2014 a uvedených případových studií vyplývá, že se v současné době objevují dílčí snahy o rozšíření spolupráce mezi univerzitami a praxí. Projekt UNIPRANET je např. nyní ve fázi udržitelnosti, v rámci které předpokládá udržení a rozvoj zahájené spolupráce. I po ukončení projektu pokračuje spolupráce mezi ZČU a dalšími zapojenými partnery. Mimo jiné ve spolupráci s BIC Plzeň proběhl v roce 2015 další ročník zimní školy zaměřené na rozjezd vlastního podnikání.

Věříme, že zahájený trend rozvoje spolupráce bude pokračovat i v budoucnosti, jelikož je zřejmé, že si stále více zástupců univerzit i podnikatelského sektoru uvědomuje její přínosy. Nyní je nutné hledat další spolupracovníky a zdroje, které tento trend podpoří.

LITERATURA

Arnold, Kristin (2013). *Powerful Panels* [online], Retrieved November 12, 2015, <http://powerfulpanels.com/>

Doumont, J., ed. (2010). *English Communication for Scientists* [online]. Cambridge, MA: NPG Education, 2010 Retrieved November 12, 2015, <http://www.nature.com/scitable/topicpage/panel-discussions-13909630>

Eckert Natascha, Meier Manfred, Christiaans Lena (2015). Business Panel Discussion [online], *University-Industry Interaction Conference*, Berlin, June 24 – 26, 2015, Retrieved November 12, 2015, <http://www.university-industry.com/>

Entrepreneurship 2020 Action Plan (2012) [online]. Retrieved May 12, 2015, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/entrepreneurship-2020/index_en.htm

Entrepreneurship in higher education, especially in non-business studies (2008) [online]. Retrieved May 12, 2015,

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/support_measures/training_education/entr_high_ed_en.pdf

Higher Education's Role in Entrepreneurship and Economic Development (2008) [online], OECD, ISBN 9789264044104 (PDF). Retrieved May 12, 2015, <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/8408031e.pdf?expires=1417440492&id=id&accname=ocid72027158&checksum=0F006D7EF328D67E2DC13CC4DFFB963C>

Homerová Marie (2009). *Interaktivní metody diskuze ve společenskovedních predmētech* [online]. Učitel'ské noviny č. 16/2009. Retrieved November 12, 2015, <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=1794>

Implementing the Community Lisbon Programme: Fostering Entrepreneurial Mindsets through Education and Learning (2006). [online]. Retrieved May 12, 2015, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52006DC0033>

Innovation and Entrepreneurship Panel (2014) [online]. Retrieved November 12, 2015, <https://www.youtube.com/watch?v=DTNy-QMj5FY>

Ircingová, Jarmila, Vacek, Jiří (2015). *University – Practice Network at the University of West Bohemia (UNIPRANET)*, in: UIIN Good Practice Series 2015 – Fostering University-Industry Relationships, Entrepreneurial Universities and Collaborative Innovation, Arno Meerman & Thorsten Kliewe (eds.). University Industry Innovation Network, 2015, p. 17-35, ISBN 978-94-91901-14-0

Kempthorne Peter, Mukhopadhyay Nitis., Sen Pranab K and Zacks Shelemyahu. Research--How to Do It: A Panel Discussion, *Statistical Science*, Vol. 6, No. 2 (May, 1991), pp. 149-162

Kirsner Scott (2013). How To Moderate a Panel Like a Pro [online]. *Harvard Business Review*, May 2013, Retrieved November 12, 2015, <https://hbr.org/2013/05/how-to-moderate-a-panel-like-a/>

Lowden, K., Stuart H., Dely E. and Lewin J. (2011) [online]. *Employers' perceptions of the employability skills of new graduates*, Edge Foundation, ISBN 978-0-9565604-3-8, Retrieved May 12, 2015, http://www.edge.co.uk/media/63412/employability_skills_as_pdf_-_final_online_version.pdf

Palán Zdeněk (2002). *Lidské zdroje - Výkladový slovník*. Academia, 2002. ISBN 80-200-0950-7

Polívka Martin., ed. (2014). *Zahájení podnikání z různých úhlů pohledu*. Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN 978-80-261-0381-3

Připravenost absolventů požadavkům zaměstnavatelů často nevyhovuje (2014) [online]. Retrieved May 12, 2015, from http://www.technickydenik.cz/rubriky/denni-zpravodajstvi/pripravenost-absolventu-pozadavkum-zamestnavatelu-casto-nevyhovuje_28472.html

Radley, N. (2014). *Analysis of 300 Job Listings Reveals What Employers Are Looking For in a Project Manager* [online]. Retrieved May 12, 2015, from <http://blog.softwareadvice.com/articles/project-management/analysis-300-project-manager-job-listings-0414/>

Siggelkow Nicolaj (2007). Persuasion with Case Studies. *The Academy of Management Journal*, vol. 50, No. 1 (Feb., 2007), pp. 20-24

Solow Robert M., Johnson D. Gale, Lampman Robert J. and Saffron Bernard. Panel Discussion. *The American Economic Review*, Vol. 72, No. 2, May 1982, pp. 139-142

Špicar, Radim., ed. (2014). *Startup & Inovace*, Západočeská univerzita v Plzni, 2014, ISBN 978-80-261-0382-0

The Oslo Agenda for Entrepreneurship Education in Europe (2006) [online]. Retrieved May 12, 2015, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/support_measures/training_education/doc/oslo_report_final_2006_en.pdf, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/support_measures/training_education/doc/oslo_agenda_final_en.pdf

Todd, Davey et al. (2011). 30 best case studies of good practice in the area of UBC within Europe, European Commission, DG Education and Culture, ISBN 978-92-79-23168-1

Vysoká škola nestačí (2014) [online]. Retrieved May 12, 2015, <http://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/vysoka-skola-nestaci-firmy-chteji-absolventy-s-praxi/r~9f9aa988bc11e4a10c0025900fea04/>

Youth Entrepreneurship (2015). [online]. Retrieved May 12, 2015, <http://ilo.org/empent/areas/youth-entrepreneurship/lang--en/index.htm>

Zahradníčková, Lenka, ed. (2014). *Tvář firmy jako konkurenční výhoda*, Západočeská univerzita v Plzni, 2014, ISBN 978-80-261-0380-6

Autoři:

doc. Ing. Jiří Vacek, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta ekonomická
Katedra podnikové ekonomiky a managementu
E-mail: vacekj@kpm.zcu.cz

Ing. Jarmila Ircingová, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta ekonomická
Katedra podnikové ekonomiky a managementu
E-mail: jircingo@kpm.zcu.cz

Ing. Miroslava Ťavodová, Ph.D.

Technická univerzita vo Zvolene
Fakulta environmentálnej a výrobnjej technik
Katedra výrobnjej techniky a manažmentu kvality
E-mail: miroslava.tavodova@tuzvo.sk

RELATION BETWEEN THEORY AND PRACTICE IN CONTEMPORARY HIGHER EDUCATION

Jiří Vacek, Jarmila Ircingová, Miroslava Ťavodová

Abstract

The paper summarizes the discussion at the panel session „Relation between theory and practice in contemporary higher education” at the Business Trends conference organized by the Faculty of Economics of the University of West Bohemia in Plzeň, 2014.

After brief introduction emphasizing the importance of universities and businesses leading to better preparation of students to their professional careers, Section 1 introduces to the methodology of panel discussion as a research tool and brings references to some examples of panel discussions and their recordings.

Section 2 summarizes discussion that took place at the conference panel. It focused on the discrepancies between requirements of companies and competencies of universities graduates, identification of some barriers of cooperation between those two players and recommendations how to improve it.

Section 3 presents two case studies describing practices and approaches used to overcome the barriers described in preceding text at two universities – University of West Bohemia in Plzeň and Faculty of environmental and manufacturing technology in Zvolen.

Keywords: employability; networking; mobility; internships; entrepreneurship

JEL Classification: A14, A23, L26, M13